

ALAYA ALMAK

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

alaya almak *Deyim* alay etmek, eğlenmek.

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜ

(ه ز أ) 34

istihza etmek: gizli veya kinayeli bir biçimde alay etmek, **alaya almak**.

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

İLGİLİ DEYİMLER

(birini) maskaraya çevirmek *Deyim* gülünç bir duruma sokmak. 42 (س خ ر)

(birini) maskaraya almak *Deyim* biriyle eğlenmek, alay etmek. 42 (س خ ر)

“**alaya almak**” deyiminin yer aldığı bazı ayetler aşağıya çıkarılmıştır:

وَإِذَا قَالُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٤﴾

İman edenlerle karşılaştıkları zaman 'İman ettik' derler. Şeytanlarıyla **halvet olduklarında** ise “Biz şüphesiz, sizinle beraberiz. Onları **alaya alıyoruz.**” derler. 2/BAKARA-14

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

(Asıl) Allah, onları **alaya alır** ve tuğyanları içinde **başiboş kalmalarına fırsat verir.** 2/BAKARA-15

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبُحُوا بَقَرَةً ۖ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُؤًا ۗ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

Musa, kavmine: Allah bir sığır kesmenizi emrediyor, demişti de “Bizi **alaya** mı **alıyorsunuz?** demişlerdi. O da: Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım, demişti. 2/BAKARA-67

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرَحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُؤًا ۚ وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ لِيُعْظِمَكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Kadınları boşadığınız ve onlar da bekleme müddetlerini bitirdikleri vakit ya onları iyilikle tutun yahut iyilikle bırakın. Fakat haksızlık ederek ve **zarar vermek** için onları nikâh altında tutmayın. Kim bunu yaparsa muhakkak kendine düşmanlık etmiş olur. Allah'ın ayetlerini **alaya almayın.** Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini, (size verdiği hidayeti), size **öğütte bulunmak** için indirdiği Kitap'ı ve hikmeti hatırlayın. Allah'tan korkun. Bilesiniz ki Allah, her şeyi bilir. 2/BAKARA-231

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْبُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجُوا فِي حَدِيثِ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

Muhakkak ki o, size Kitap'ta, “Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini veya **alaya alındığını** işittiğiniz zaman, onlar **lafı değiştirinceye** kadar onlarla oturmayın yoksa siz de onlar gibi olursunuz.” diye indirdi. Doğrusu Allah, münafıkların ve kafirlerin tümünü cehennemde toplayacak olandır. 4/NİSA-140

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا بَيْنَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَافِرَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ

Diyanet İşleri Meali (Yeni)

Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden dininizi **alaya alıp** oyuncak edinenleri ve öteki kâfirleri **dost edinmeyin.** Eğer mü'minler iseniz Allah'a karşı gelmekten sakının. 5/MAİDE-57

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا مَا هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

Namaza çağırdığınız zaman onu **alaya alıp** onunla eğlenirler. Bu davranış, onların **aklını kullanmayan** bir toplum olmalarındandır. 5/MAİDE-58

وَلَقَدْ اسْتَهْزَأُوا بِرُسُلِهِمْ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ

Ant olsun, senden önceki elçiler de **alaya alındı** da **alaya aldıkları** şey, onlardan **maskaraya alanların etrafını sardı**. **6/ENAM-10 - 21/ENBİYA-41**

وَلَقَدْ اسْتَهْزَأُوا بِرُسُلِهِمْ مِنْ قَبْلِكَ فَمَأْمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

Ant olsun, senden önceki elçiler de **alaya alındı**. Ancak ben İnkâr edenlere **zaman tanıdım**; sonra da onları yakaladım. Azabım nasılmış?.. **13/RA'D-32**

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا

Biz, elçileri sadece **müjde vericiler** ve uyarıcılar olarak göndeririz. **İnkârdan gelenler** ise hakkı **yürürlükten kaldırmak** için **mücadele veriyorlar**. Ayetlerimi ve uyarıldıkları şeyi de **alaya alıyorlar**. **18/KEHİF-56**

ذَلِكَ جَزَاءُ هُم جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا

İşte, inkâr ettikleri, ayetlerimi ve resullerimi **alaya aldıkları** için onların cezası cehennemdir.

18/KEHİF-106

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَنْخُدُّوكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي يَذَّكُرُ إِلَهُكُمْ وَهُمْ يَذَّكُرُ الرَّحْمَنَ هُمْ كَافِرُونَ

Kâfirler seni gördükleri zaman “Sizin ilahlarınızı **diline dolayan** bu mu?” diyerek seni hep **alaya alırlar**. Hâlbuki onlar, Rahman’ın zikrini inkâr edenlerin ta kendileridir. **21/ENBİYA-36**

وَإِذَا رَأَوْكَ أَنْ يَنْخُدُّوكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا

Seni gördükleri zaman “Bu mu Allah’ın elçi olarak gönderdiği!” diyerek hep seni **alaya alıyorlar**.

25/FURKAN-41

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوْأَى أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ

Sonra Allah’ın ayetlerini yalanlayıp ve onları **alaya alarak kötülük edenlerin** sonları çok kötü oldu.

30/RUM-10

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بَعِيرَ عَلِيمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ

İnsanlardan öylesi var ki herhangi bir ilmî delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve sonra da onu **alaya almak** için boş sözü satın alır. İşte onlara alçaltıcı bir azap vardır. **31/LOKMAN-6**

يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

Ne yazık şu kullara! Onlara bir elçi gelmeye görsün ille de onu **alaya alırlar**. **36/YASİN-30**

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

İşledikleri günahlar, kendileri için **acığa çıkmıştır** ve **alaya aldıkları** şey de kendilerinin **etrafını sardı**. **39/ZÜMER-48**

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

Rasulleri onlara beyyineler getirince, onlar kendilerinde bulunan bilgiyle **ferahlık duydular** ve **alaya aldıkları** şey de kendilerinin **etrafını sardı**. **40/MÜ’MİN-83**

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ

(O) ayetlerimizden bir şey öğrendiği zaman onu **alaya alır**. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır!

45/CASİYE-9

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

Onların yaptıkları şeylerin kötülüğü kendileri için **acığa çıktı** ve **alaya aldıkları** şey de kendilerinin **etrafını sardı**. **45/CASİYE-33**

ذَلِكُمْ بِأَنَّكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَعَرَّثْتُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا فَأَلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

Bunun böyle olmasının sebebi şudur: Siz Allah’ın ayetlerini **alaya aldınız**, dünya hayatı sizi aldattı. Artık bugün ateşten çıkarılmayacaksınız ve sizden (Allah’ı) hoşnut etmeniz de istenmeyecektir. **45/CASİYE-35**

وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِن مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْلَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا
يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

Sizi yerleştirdiğimiz mekânlara daha önceden onları yerleştirmiştik ve onlara kulak göz ve kalp vermiştik. Ancak Allah'ın ayetlerini **hiçe saydıkları** zaman onlara, kulaklarının, gözlerinin ve kalplerinin, hiçbir **faydası dokunmadı**. **Alaya aldıkları** şeyler kendilerinin **etrafını sarıverdi**. **46/AHKAF-26**